

**Вибір споживача починається з етикеток та упакувань.
Тож будь уважним!**

Якщо ти хочеш контролювати вживання генетично модифікованих організмів, замінників натуральних інгредієнтів у продуктах харчування або застосування у продуктах легкої промисловості речовин з високим фактором ризику для довкілля та здоров'я людини, що можуть викликати алергічні прояви, розвиток хвороб серцево-судинної системи, органів дихання, онкологічних захворювань, – уважно читай та аналізуй етикетку продукції.

Пам'ятка споживача допоможе тобі зорієнтуватися у численних знаках та позначках на упаковці товарів, що пропонуються на споживчому ринку.

Ще більше інформації можна знайти на порталі для споживачів з маркування продукції: www.gpp.in.ua

В останні десятиліття одним з важливих механізмів гарантії якості стала сертифікація.

В Україні розрізняють обов'язкову оцінку відповідності та добровільну сертифікацію. Обов'язкова оцінка відповідності вимогам державних норм і правил безпеки здійснюється у межах державної системи технічного регулювання.

Органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері технічного регулювання, є Міністерство економічного розвитку і торгівлі України.

Національний знак відповідності

www.me.gov.ua

Добровільна сертифікація може проводитися на відповідність систем управління виробництва чи продукції вимогам міжнародних, регіональних та інших стандартів.

Екологічна сертифікація в Україні проводиться згідно з вимогами міжнародного стандарту ISO 14024. Екологічний сертифікат на харчові продукти, промислові товари, електроніку та електротехніку вказує на загальну перевагу продукції щодо її впливів на стан довкілля та здоров'я людини.

Екологічний сертифікат підтверджує поліпшені екологічні характеристики продукції на усіх етапах її життєвого циклу згідно з вимогами міжнародних стандартів та надає право застосовувати знак екологічного маркування.

Знак екологічного маркування в Україні

www.ecolabel.org.ua

3 000376211205 5

- 1 цифра - найменування товару
- 2 цифра - споживчі властивості
- 3 цифра - розмір, маса
- 4 цифра - інгредієнти
- 5 цифра - колір

**ПРИКЛАД ОБЧИСЛЕННЯ
КОНТРОЛЬНОЇ ЦИФРИ**

1. Складіть цифри, які стоять на парних місцях: $0+0+7+2+1+0=10$
 2. Отриману суму помножте на 3: $10 \times 3 = 30$
 3. Складіть цифри, які стоять на непарних місцях, окрім контрольної цифри: $3+0+3+6+1+2=15$
 4. Складіть цифри, отримані в пунктах 2 та 3: $30+15=45$
 5. Відкинути десяткі: 45 - отримуємо 5
 6. Від числа 10 відняти цифру, отриману в пункті 5: $10-5=5$
- Отримана цифра повинна співпадати із контрольною цифрою штрих-коду, що свідчить про справність товару.

ШТРИХ-КОДИ ДЕЯКИХ КРАЇН

Аргентина	779	Мексика	750
Бельгія та Люксембург	54	Нідерланди	87
Болгарія	380	Нова Зеландія	90-91
Бразилія	789	Норвегія	70
Великобританія	50	Перу	775
Вірджинія	599	Польща	590
Венесуела	759	Португалія	580
Гватемала,		Росія	460-469
Сальвадор,		Сінгапур	888
Гондурас,		Словенія	383
Нікарагуа,		США та Канада	00-09
Коста-Ріка,		Таїланд	885
Панама		Таївань	471
Німеччина	740-745	Туніс	619
Гонконг	400-440	Туреччина	869
Греція	489	Уругвай	773
Данія	520	Фінляндія	64
Ізраїль	57	Франція	30-37
Ірландія	729	Хорватія	385
Ісландія	539	Чехія та Словаччина	859
Іспанія	569	Чилі	780
Італія	84	Швейцарія	76
Кіпр	80-83	Швеція	73
Китай	529	Еквадор	786
Колумбія	690	ПАР	600-601
Куба	770	Югославія	860
Латвія	850	Південна Корея	880
Малайзія	4605	Японія	45, 49
Мальта	955		
	535		

Умовні позначення на упаковці товарів

	Вага нетто (без упаковки), розташоване поряд число у рамці означає бруто (з упаковою)		Обережно, крихке
	Верх. Знак може супроводжуватися надписами: "oben", "haut", "alto", "top"		Берегти від вологи
	Центр тяжиння		Берегти від нагріву
	Товар виготовлений із нетоксичного матеріалу, може торкатися до харчових продуктів		Берегти від випромінювання
	Товар виготовлений із переробленої сировини або можлива повторна переробка		Обмеження температури, зазначається граничне значення
			Тропічна упаковка

Знак вказує, що дана упаковка придатна для подальшої переробки.

Усередині трикутника розташовуються одна або дві цифри, які вказують на тип пакувального матеріалу:

1-19 - пластик,
20-39 - папір та картон,
40-49 - метал,
50-59 - деревина,
60-69 - тканини і текстиль,
70-79 - скло.

Вогнебезпечно

Кислота

Упаковку слід викинути до урни

Не викидати, здати до пункту утилізації

"Зелена крапка" – товари вироблені фірмами, включеними до програми переробки відходів "Есо Emballage" в рамках "Дуальної системи" (DSD), що лежить в основі вторинної переробки окремих видів відходів. Система поєднує більше 15 європейських країн. Знак означає, що виробник забезпечує прийом маркованого пакувального матеріалу на вторинну переробку (заздалегідь оплатив її).

Продукт придатний для компостування.

ПАМ'ЯТКА СПОЖИВАЧА

Має бути у кожному гаманці!

Умовні позначення на ярликах товарів

Піктограми, що використовуються для позначення способу прання одягу	Піктограми, що використовуються для позначення способу сушіння одягу	Піктограми, що використовуються для позначення способу відбілювання одягу
Можна прати	Можна сушити	Сухе чищення (хімістка)
Прання, що щадить. Точно витримувати температуру води, не надавати сильної механічної обробки, при віджимі – повільний режим центрифуги	Не сушити	Хімістка не дозволяється
Делікатне прання. Велика кількість води, мінімальна механічна обробка, швидко полоскання	Можна віджимати та сушити у пральній машині	Хімістка із будь-яким розчинником
Прання заборонено, слід надавати хімічній чистці	Не можна віджимати та сушити у пральній машині	Чищення із використанням вуглеводню, хлорного етилену, монофторхлорметану
Прати у холодній воді (до 30 °C)	Сушити при низькій температурі	Чищення із використанням вуглеводню та трифторхлорметану
Прати у гарячій воді (50 °C і вище)	Сушити при високій температурі	Можна відбілювати
Тільки ручне прання. Не терти, не віджимати. Максимальна температура – 40 °C	Сушіння без віджиму	Не можна відбілювати
Не віджимати	Сушіння на горизонтальній поверхні	Можна відбілювати із застосуванням хлору
	Сушіння у тіні	Відбілювати тільки без хлору

Що таке Е-домішки?

Хімічні речовини, що додаються до продуктів харчування для покращення зовнішнього вигляду та подовження строку вживання (стабілізатори, барвники, консерванти і т. д.), позначають загальноновизнаним у всьому світі позначенням Е.

Цифри визначають, до яких груп відносяться хімічні речовини:

- Е 1.. - харчові добавки;
- Е 2.. - консерванти;
- Е 3.. - антиокислювачі;
- Е 4.. - емульгатори, стабілізатори.

Існує думка, що всі речовини з позначкою Е є шкідливими для здоров'я. Це не зовсім так, іноді за позначкою Е ховається звичайна лимонна кислота (Е 330) або рослинне вугілля (Е-153).

Але є й шкідливі речовини, що визнані отруйними та є забороненими – це Е 121, Е 123, Е 240, а також речовини, що не рекомендовані до щоденного вживання, оскільки можуть викликати алергічну реакцію тощо: Е 103, Е 105, Е 125, Е 130, Е 173, Е 210, Е 211, Е 213 - Е 217, Е 221 - Е 226, Е 230, Е 232, Е 239, Е 313, Е 320 - Е322, Е 338 - Е 341, Е 407, Е 447, Е 450, Е 461 - Е 466.

Таблиця шкідливих харчових домішок

Дуже небезпечні	E123	E510	E513E	E527					
Небезпечні	E102	E110	E120	E124	E127	E129	E155	E180	
	E201	E220	E222	E223	E224	E228	E233	E242	
	E400	E401	E402	E403	E404	E405	E501	E502	
	E503	E620	E636	E637					
Викликають рак	E131	E142	E153	E210	E212	E213	E214	E215	
	E216	E219	E230	E240	E249	E280	E281	E282	
	E283	E310	E954						
Викликають розлад шлунка	E338	E339	E340	E341	E343	E450	E461	E462	
	E463	E465	E466						
Викликають захворювання шкіри	E151	E160	E231	E232	E239	E311	E312	E320	
	E907	E951	E1105						
Викликають розлад кишечника	E154	E625	E627	E628	E629	E630	E631	E632	
	E633	E634	E635						
Впливають на тиск	E154	E250	E252						
Небезпечні для дітей	E270								
Заборонені	E103	E105	E111	E121	E123	E125	E126	E130	
	E152	E211	E952						
Підозрілі	E104	E122	E141	E171	E173	E241	E477		

Виріж та склади:

